

RAPORTTI SIHTEERISTÖN JA PUHEMIEHISTÖN TOIMINNASTA JA PÄÄTÖSLAUSELMIEN ETENEMISESTÄ VUOSINA 2005-2007

Edellinen varsinainen istunto pidettiin Finlandia-talossa, Helsingissä 23.-24.5.2005. Puhemiehistö luovutti Ulkосуomalaisparlamentin neljännen varsinaisen istunnon päätöslauselmat pääministeri Matti Vanhaselle 18.10.2005. Lausunnot ministeriöistä ja viranomaisilta saatiin alkuvuodesta 2006.

Vuosien 2005-2007 aikana puhemiehistö ja sihteeri ovat pyrkineet edistämään vuoden 2005 istunnon päätöslausemia puhemiehistön syyskokouksessa 2005 päättämien keihäänkärkien mukaisesti.

Puhemiehistö päätti, että **kauden 2005-2007 keihäänkärjet ovat:**

- ulkосуomalaispoliittinen ohjelma
- ulkomaille maksettavien työeläkkeiden verotus
- nuorisoasiat: opiskelijavaihto, nuorten työpaikat, nuorten toiminnan tukeminen
- kansalaisuuslaista tiedottaminen
- monikulttuuristen perheiden tukimuodot – erityisesti Benelux-maiden perhetyöprojekti
- ulkосуomalaisten äänestysvilkkaus
- Venäjän ja Viron inkerinsuomalaisia tukevien hankkeiden jatkon turvaaminen
- Aurinkorannikon lukiolupa-asia lisättiin myös yhdeksi keihäänkärjeksi, koska lukiolupahakemuksen hyväksyminen mahdollistaa tulevaisuudessa lukioiden perustamisen muuallekin ulkomaille
- Suomi-koulujen asiat ovat olleet USP:n toiminnan keihäänkärkiä alusta lähtien ja ovat sitä edelleen.

Hallituksen ulkосуomalaispoliittinen ohjelma (Päätöslauselma 25/1998)

Suomen Hallitus hyväksyi ulkосуomalaispoliittisen ohjelman kesällä 2006 (Työhallinnon julkaisu 369/2006). Tämän eteen tehtiin vuosia töitä ja on merkittävä saavutus ulkосуomalaisparlamentille ja avuksi edunvalvontatyössä. Julkaisu löytyy osoitteesta www.usp.fi sekä www.mol.fi ja sitä saa sihteeristöstä. Ulkосуomalaisparlamentti seuraa ohjelman toimeenpanoa.

OPINTO- JA KOULUTUSASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

Suomi-koulut (Päätöslauselmat 18, 21/1998, 15,16,19, 43/2000, 1,2,3,4,5/2002 ja 1, 2, 3, 57/2005)

- Suomi-koulujen toimintaedellytyksiä kartoittanut selvitys valmistui kesällä 2006. Se on nimeltään ”Aapiskukkoa ja Aku Ankkaa; Suomi-koulujen toimintaedellytysten kartoitus”. Selvityksen teki Maila Eichhorn ja se on julkaistu Opetusministeriön julkaisusarjassa (2006:20).
- Kesällä 2006 hyväksytyn Ulkосуomalaispoliittisen ohjelman ja Maila Eichhornin tekemän Suomi-koulujen selvityksen pohjalta puhemiehistö ja sihteeri ovat syksyllä 2006 jättäneet lausunnon ja käyneet keskustelemassa Suomi-koulujen toiminnan kehittämisestä ja rahoituksen puolesta sekä opetusministeri Antti Kalliomäen että opetushallituksen pääjohtaja Kirsi Lindroosin kanssa. Suomi-koulujen rahoituksen kehittämisen puolesta jätettiin lausunto syksyllä 2006 myös eduskunnan Sivistysvaliokunnalle sekä Eduskunnan valtionvarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle. Suomi-Seura ry:n toiminnanjohtaja Paula Selenius oli myös valtionvarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston kuultavana asiasta. Lisäksi tj Selenius, puhemies Paasio ja siht. Gröhn tapasivat aiheesta eduskunnan valtionvarainvaliokunnan puheenjohtaja Markku Kosken.
- Kansanedustaja Tuija Nurmi (kok) teki kirjallisen kysymyksen Suomi-koulujen valtionavun kehittämisestä marraskuussa 2006. Sihteeristö toimitti kansanedustajalle taustatietoja kysymystä varten.

- Sihteeristö ja puhemiehistö olivat osaltaan edesauttamassa, että Suomi 90 -toimikunta ja valtuuskunta päättivät vuoden 2006 lopulla, että Suomi 90 -juhlavuoden aikana myytävien juhlatuotteiden (esim. tulitikut, kuohuviini) tuotosta osa ohjataan ulkomailla toimiville Suomi-kielikouluille vahvistamaan suomen kielen ja kulttuurin säilymistä myös kotimaan ulkopuolella. Tuotot kanavoidaan Suomi-Seura ry:n kautta.

1. Valtionavun myöntäminen ulkomailla toimivien Suomi-koulujen opetusryhmille ryhmäkoon ollessa vähintään neljä

- Ryhmäkoon pienentäminen vaatisi Suomi-koulujen määrärahojen lisäämistä, kuten Opetusministeriö toteaa lausunnossaan. Määrärahojen saaminen suuremmaksi on haasteellinen tehtävä nyky-Suomessa, mutta siihen sekä Opetushallitus, sihteeristö ja puhemiehistö ovat pyrkineet ja pyrkivät edelleen. Olennaisena on luonnollisesti pidetty, että määrärahat pysyisivät nykyisellä tasollaan. Lausunnoissa mm. Opetusministerille ja Opetushallituksen pääjohtajalle esitettiin myös ryhmäkoon pienentämistä.
- Opetushallitus ehdottaa lausunnossaan, että *ryhmäkoon vähimmäismäärä pysytetään laskennallisesti kuutena*. Koulu voisi siten järjestää myös pienemmille ryhmille opetusta, jos vastaavasti muissa ryhmissä on enemmän kuin kuusi oppilasta. Esimerkki: 18 oppilaasta saadaan 7 + 7 + 4 oppilaan ryhmät ja valtionavustus lasketaan kolmen opettajan (3 x 6 = 18) mukaan.

2. Suomi-koulun nykyisten ikärajojen muuttaminen kattamaan myös alle 3-vuotiaat ulkosuomalaiset lapset sekä yleiseen kielitutkintoon valmistautuvat yli 18-vuotiaat nuoret

- Sekä Opetusministeriö että Opetushallitus totesivat lausunnoissaan, että taloudellisista syistä ehdotusta ei voida tukea. Suomi-koulujen määrärahat ovat niin pienet jo nyt, että nykyisiä määrärahoja ei voi jakaa alle 3-vuotiaiden ryhmille eikä yli 18-vuotiaille. Ensisijaisena tavoitteena tulee pitää Suomi-koulujen nykyisten määrärahojen nostoa, ja vasta toissijaisena määrärahan noston niin, että siitä voitaisiin rahoittaa myös alle 3-vuotiaiden tai yli 18-vuotiaiden ryhmiä. Lausunnoissaan Opetusministeri Kalliomäelle ja Opetushallituksen pääjohtaja Lindroosille USP esitti kuitenkin seuraavaa:
- ”Suomi-koulu -selvityksen mukaan ¹ opetuksen yksi suurimpia ongelmia on opetusryhmien heterogeenisyys. Jokaisella koululla pitäisi olla mahdollisuus jakaa oppilaat ryhmiin niin, että opetusta voidaan antaa suomea äidinkielenä ja suomea toisena kielenä oppiville omissa ryhmissään. Suomi-koulujen valtionavustusta saavien ryhmien minimikokovaatimus tulisi pudottaa neljään, kuten myös ulkosuomalaisparlamentin vuoden 2005 päätöslauselmassa ² on esitetty. Toisessa päätöslauselmassa (2/2005) on todettu myös tarve laajentaa valtionavustus kattamaan useiden Suomi-koulujen yhteydessä toimivat alle kolmivuotiaiden lasten leikkiryhmät.”
- Opetushallituksen pääjohtaja kehotti puhemiehistöä ja sihteeristöä selvittämään mahdollisuudet rahoittaa alle 3-vuotiaiden ryhmiä sosiaali- ja terveysministeriön kautta, koska se voidaan luokitella varhaiskasvatukseen liittyväksi toiminnaksi. Sosiaali- ja terveysministeriöstä vastattiin, että sellaista budjettikohtaa STM:n budjetissa ei ole, josta ko. toimintaa voitaisiin rahoittaa. Edellyttäisi kokonaan uuden budjettikohdan avaamisen sosiaali- ja terveysministeriön budjetissa. Tapaaminen (tj Selenius ja siht Gröhn) peruspalveluministeri Hyssälän kanssa 6.2.2007 asiasta, jossa sovittiin, että ministeriö selvittää asiaa vielä.
- Sihteeristö katsoo, että yksittäisen koulun kannalta voisi olla hankalaa hakea toimintaa varoja monesta paikasta, joten sihteeristö pyrkii edelleen saamaan Suomi-koulujen valtionapua nostettua nimenomaan Opetusministeriön budjettiin. Kuten aiemmin sanottua, tärkeintä olisi saada ylipäänsä Suomi-koulujen valtionapua nostettua.

¹ Aapiskukkoa ja Aku Ankkaa; Suomi-koulujen toimintaedellytysten kartoitus: Maila Eichhorn. Opetusministeriön julkaisuja 2006:20.

² Ulkosuomalaisparlamentin neljännen varsinaisen istunnon 23.-24.5.2005 Päätöslauselmat, Päätöslauselma 1/2005.

3. Ulkosuomenruotsalaisten lasten ja nuorten mahdollisuuksia oppia suomenruotsia, tutustua suomenruotsalaiseen kulttuuriin ja Suomeen on parannettava

- Syksyn 2006 tapaamisissa Opetusministeri Kalliomäen ja Opetushallituksen pääjohtaja Lindroosin kanssa maailmalla asuvat suomenruotsalaiset alueen varapuhemies Carl-Gustav Store luovutti suomenruotsalaisten vetoituksen ministerille, jossa esitettiin, että tulee selvittää suomenruotsalaisten lasten mahdollisuus ruotsin (=äidin) kielen opiskeluun ulkomailla. Esimerkiksi yhteistyö muiden pohjoismaiden, erityisesti Ruotsin, Suomi-kouluja vastaavien kanssa tulisi selvittää. Alueen projektisihteeri Anna Jakobsson on jatkanut asian selvittämistä.

4. Tukea inkeriläisille suomen kielen opettajille

- Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että Inkerin liittojen suomen kielen opettajat voisivat osallistua Opetushallituksen järjestämille Suomi-koulujen opettajien koulutuspäiville. Lisäksi USP kannustaa Inkerin liittoja neuvottelemaan työministeriön kanssa suomen kielen opetusryhmien koosta inkerinsuomalaisille.
- Opetushallituksen mukaan Suomi-koulujen opettajien koulutuspäiville *voi rajoitetusti osallistua myös muut suomen kieltä ulkomailla opettavat* opettajat, esim. Inkerin liittojen suomen kielen opettajat. Koulutus on maksuton, mutta matkakuluja ei makseta. Etusijalle koulutuksissa asetetaan kuitenkin valtionapua saavat Suomi-koulut.
- Suomi-koulujen opettajien koulutuspäivät järjestetään **1.-3.8.2007** Helsingissä teemalla Suomen juhlaa ja arkea. Tietoa Opetushallituksen verkkosivuilla www.oph.fi (Kansainvälistyvä koulutus/Suomi-koulut).

5. Kotiperuskoulun materiaalin lähetyskulut

- Vaatisi määrärahan nostoa. Sihteeristö pyrkii ensisijaisesti edistämään ylipäänsä Suomi-koulujen määrärahojen nostoa. Jos määrärahoja saadaan nostetuksi Kotiperuskoulun kirjalähetystuki nostetaan esille.

6. Aurinkorannikon suomalaisen koulun lukiolupa (Päätöslauselma 10/2002 ja 6/2005)

- Espanjan Aurinkorannikon lukio on ensimmäinen ulkomailla toimiva suomalaiskoulu, joka on saanut lukioluvan. Lukioluvan saaminen oli koululle ja alueen suomalaisille merkittävä voitto. Opetusministeriö hyväksyi täydennetyn hakemuksen vihdoin 13.9.2006. Määräaikainen lupa on voimassa kolme vuotta. Aurinkorannikon oma lukio alkaa vuoden 2007 elokuussa.
- Koulun lukiolupaa käsiteltiin monta vuotta, mm. eduskunnan sivistysvaliokunnassa, USP:n ja Suomi-Seuran edustajat (+ 2 kansanedustajaa) opetusministeri Kalliomäen kanssa, Suomi-Seuran ja USP:n edustajat luvasta päättävien OPM:n edustajien kanssa. Lisäksi koulun rehtori ja konsultti tapasivat päättäviä tahoja ja sihteeristöä useaan kertaan Suomen vierailuillaan. Lääninhallituksen lausunto ja OPM:n esittelijän kanta hakemukseen olivat kielteisiä. Lakiin perustuvia syitä lukioluvan epäämiseen ei kuitenkaan ollut ja lopulta opetusministeri Kalliomäki hyväksyi luvan syksyllä 2006.

7. Erityisopetusta ja tukea oppimisvaikeuksista kärsiville oppilaille

- Ulkosuomalaislasten ja -nuorten koulunkäynnin tukeminen ja Kouluavustajan palkkaus Suomi-kouluihin: Viranomaiset yhtyvät lausunnoissaan näkemykseen kouluavustajien tarpeesta ja äidinkielen erityisopetuksen saatavuuden selvittämisestä, mutta taloudellisista syistä esitystä ei voida nyt tukea. Edellyttäisi siis lisämäärärahaa talousarvioon.

8. Tukea ulkomailla suomea opiskeleville aikuisoppilaille ja heitä opettavien opettajien täydennyskoulutukselle

- Ulkomailla suomea aikuisille opettavien opettajien täydennyskoulutuksen tukeminen: Opetusministeriön myöntämän tai koordinoiman valtioavustuksen tuella järjestetään Suomi-koulujen opettajille opetustoimen henkilöstökoulutusta. Kuten päätöslauselman 4 kohdalla todetaan koulutuspäiville voivat (rajoitetusti) osallistua kaikki suomen kieltä ulkomailla opettavat opettajat.

- Ulkomailla toimivien suomen kielen aikuisopettajien tilanne: Aikuisopettajien tavoittaminen ja heidän tarpeisiinsa kohdennetun koulutuksen tarjoaminen on haasteellista, johtuen heidän hyvinkin erilaisesta ja eritasoisesta taustastaan. Euroopan sosiaali- ja rakennerahasto- sekä koulutusohjelmakauden tulevien painoalueiden osalta seurataan *mahdollisuuksia suunnata EU rahoitusta* myös vapaaseen sivistystyön piirissä toimivien opettajien täydennyskoulutuksen järjestämiseen.

9. Yleiset kielitutkinnot: Suomen ja ruotsin kielen kielitutkintoja järjestettäisiin kerran vuodessa maailmanlaajuisesti.

- Opetushallitus laati vuonna 2006 yleisten kielitutkintojen *kehittämissuunnitelman*, jossa selvitetään myös mahdollisuudet kielitutkintojen järjestäminen ulkomailla. Kehittämissuunnitelma on valmistunut, mutta sitä ei ole vielä ehditty käsitellä OPH:n johtoryhmässä. Käsitelyn jälkeen suunnitelma luovutetaan opetusministeriölle. Kehittämissuunnitelmassa otetaan myönteinen kanta suomen ja ruotsin kielen tutkintojen järjestämiseen ulkomailla. Suomen kielen tutkintojahan järjestetään jo nyt Lontoossa ja myös Düsseldorfissa järjestettiin suomen tutkinnot ensimmäistä kertaa viime syksynä. Järjestämisen mahdollinen laajentaminen ja vakiinnuttaminen edellyttää kuitenkin, että YKI-lainsäädäntö tarkistetaan kyseisiltä osin. Kehittämissuunnitelman toimeenpanoon on varattu aikaa vuosi 2007 ja myös tarvittavat lainsäädäntömuutokset on tarkoitus valmistella tämän vuoden aikana.

10. Suomenkielen tutkinnon hyväksyminen ylimääräisenä vieraana kielenä EU-maiden yo-tutkinnoissa. Ei aiheuta toimenpiteitä.

NUORISOASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

11. Nuorisotyön toimintamallin kehittäminen ulkosuomalaisille suomenkielisen nuorisotyön koordinointi, tehostaminen ja voimavarojen lisääminen

- Nuorisotyönprojekti Benelux-maissa 2006 – 2009: Merimieskirkko on toteuttanut kolmen vuoden ajan 2003 - 2006 Benelux-maiden perhetyön projektia, jonka tuloksena on poikunut uusi RAY:n (Raha-automaatti yhdistyksen) rahoittama kolmivuotinen (2006-2009) lapsi- ja nuorisotyön projekti. Projektissa kehitetään lapsi- ja nuorisotyön malleja ulkosuomalaisille. Projektikoordinaattorin asemapaikkana on Bryssel. Lisätietoa projektista: www.merimieskirkko.fi/benelux
- Muilta osin USP:ia kehoitetaan *viestittämään EU:n nuoriso-ohjelmasta* ja sen mahdollisuuksista kaikille ulkosuomalaisten yhteisöille ohjelman toiminta-alueella. Lisätietoja EU:n nuoriso-ohjelmasta saa Suomessa kansainvälisen henkilövaihdon keskukselta CIMO:sta www.cimo.fi.

12. Ulkosuomalaisille nuorisojärjestöille oma yleisavustus Suomesta

- Opetusministeriö ilmoittaa lausunnossaan, että OPM voi avustaa ulkosuomalaista nuorisotyötä, mikäli talousarvio varaa tähän määrärahoja. Kohderyhminä ovat ulkomailla pysyvästi asuvat suomalaisjuuriset nuoret, tilapäisesti ulkomailla oleskelevat lapset ja nuoret ja myös ulkomailla opiskelevat suomalaisnuoret. Nuorisovaliokunnan esitykseen ruotsinsuomalaisten nuorisojärjestöjen ”omasta”, suorasta yleisavustuksesta on periaatteessa mahdollinen mutta vaatii periaatteellisen ratkaisun.
- Etelä-Suomen lääninhallitus toteaa, että nuorisotyölain (235/1995) tavoin myöskään eduskunnan hyväksymä uusi nuorisolaki (EV 219/2005 vp – HE 28/2005 vp) *ei estä myöntämästä toiminta-avustuksia* ulkosuomalaisten järjestöille. Toiminnan pitkäjänteisyyden kannalta olisi tärkeää, että merkittävien ulkosuomalaisten nuorisojärjestöiden rahoitus *ei olisi ainoastaan projektikohtaista*.
- Valtionavustuslaki ja nuorisotyölaki eivät estä myöntämästä toiminta-avustuksia myös ulkosuomalaisnuorten järjestöille. Käytännössä tuen saaminen on kuitenkin erittäin harvinaista. Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa Ulkosuomalaisparlamentin puhemiehistöä yhdessä opetusministeriön ja Suomi-Seura ry:n kanssa selvittämään mahdollisuutta luoda vuotuinen toiminta-avustus ulkosuomalaisille järjestöille nuorisotoimintaan.

- **Huom!:** *Suomi-Seuran kautta myönnettyistä valtionavusta eli apurahoista päättää Suomi-Seuran johtokunta. Nuorisojärjestöt voivat hakea, ovat hakeneet ja saaneet apurahoja.*

13. Ulkosuomalaisnuorten Suomessa tapahtuvan opiskelun tukeminen

- Ulkosuomalaisparlamentti toteaa, että EU/ETA-maiden kansalaisilla tulee olemaan maksuton opiskelumahdollisuus Suomessa, vaikka nykyinen käytäntö muuttuisikin. Ulkosuomalaiset, jotka asuvat EU/ETA-maiden ulkopuolella ja joilla on oikeus Suomen kansalaisuuteen, voivat kansalaisuutta hakemalla saavuttaa oikeuden opiskella Suomessa maksutta.

14a. Ulkosuomalaisnuorille myönnettävä opintotuki Suomessa tapahtuvaa opiskelua varten

- Suomessa opintotukea myönnetään lain mukaan vain tutkintoon johtavaan opiskeluun.

14b. Ulkosuomalaisopiskelijoiden opintotuki

- Ulkosuomalaisparlamentti päätti olla ottamatta kantaa aloitteeseen ja painotti, ettei aloite vaadi toimenpiteitä.

15. Ulkosuomalaisnuorten opiskelumahdollisuudet Suomessa

- **Ammattikorkeakoulujen yhteishaku netissä** (Päätöslauselma 15/2002, 15/2005): Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavat vieraskieliset koulutusohjelmat ovat ensimmäistä kertaa yhteyshaussa. Yhteyshaussa on mukana 25 ammattikorkeakoulua ja 68 vieraskielistä koulutusohjelmaa. Tiedot koulutusohjelmista, hakuohjeet ja -lomakkeet sekä yleisinfo käytännön asioista löytyvät osoitteesta www.admissions.fi
- Hakeminen ammattikorkeakouluihin:
Syksyllä 2007 alkavan ammattikorkeakoulujen vieraskielisen (englanninkielisen) koulutuksen yhteishaku oli 15.1.– 9.2.2007. Syksyllä 2007 alkavien suomen- ja ruotsinkielisten ammattikorkeakouluopintojen yhteishaku on 26.3. – 13.4.2007.

16. Ulkosuomalaisnuorten opintoneuvonta

- Suomi-Seuran neuvontapalvelut ja Suomen kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO www.cimo.fi auttavat opintoihin liittyvissä kysymyksissä. Suomi-Seura ja USP ovat tiedottaneet opintoihin liittyvistä asioista Suomen-Sillassa ja kuukausittaisessa järjestösähköpostissa eli Sutinoissa, Suomi-Seuran ja USP:n kotisivuilla (www.suomi-seura.fi, www.usp.fi) sekä Suomi-Seuran järjestökirjeessä.
- Opintotuesta saa keskitetysti tietoa Kelan kotisivuilta www.kela.fi.
- Internetissä olevia koulutukseen liittyviä verkkopalveluja: www.opintoluotsi.fi

Päätöslauselmat 15 ja 16: Vuoden 2005 istunnon yhteydessä 19. ja 20.5.2005 järjestettiin Nuorisotapahtuma, jonka teemana oli opiskelu- ja harjoittelumahdollisuudet sekä työmarkkinat Suomessa.

17. Ulkosuomalaisnuorten kesätyöpaikat Suomessa

- Suomi-Seura ry:n sivuille on tehty ns. Suomi-hakemisto, jossa on koulutusosio. Hakemisesta suomalaisiin oppilaitoksiin on tiedotettu Suomen Sillassa ja Sutinoissa. Lisäksi Suomi-Seuran neuvontapalvelut opastavat.
- Vuoden 2007 Istunnon yhteydessä 7.9. järjestettävän Nuorisotapahtuman teemana on: ”Työnhaku Suomessa”.
- Työministeriö toteaa, että työnantajat ilmoittavat kesätyöpaikoista omilla internet-sivuillaan, työhallinnon www.mol.fi – sivuilla tai lehdissä. EU/Eta-alueella asuvat voivat kysyä neuvoa työnhakuun EURES-neuvojilta.

18. Ulkomailla asuvan Suomen kansalaisen asevelvollisuus

- Muistutetaan muuttuneiden osoitetietojen ilmoittamisesta Suomen väestörekisterikeskukselle.

KULTTUURIASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

19. Ulkosuomalaistapahtuman järjestäminen Suomessa

- Turkuun kaavailtu vuodeksi 2008 suunniteltu tapahtuma siirrettiin toteutettavaksi vuonna 2011, jos Turku valitaan Euroopan kulttuuripääkaupungiksi.

20. Tukea ja apurahaa inkeroisten kielelle Narvusin (Kosemkinan) Inkeriläisessä kunnassa

- Aloitetta ei voitu käsitellä ulkosuomalaisparlamentin istunnossa.

21. Finnairin alennuksia ulkosuomalaisille

- Aloite hylättiin Finnairin lausunnon perusteella.

22. Inkerinsuomalaisten tukihankkeiden jatkon varmistaminen

- Työministeriön lausunto: Venäjän taloudellisen tilanteen kohennuttua viime vuosina, ovat myös Venäjän inkerinsuomalaisten elinolosuhteet parantuneet siinä missä venäläistenkin. Tarvetta tukitoimille on olemassa edelleenkin, joskin aikaisempaa huomattavasti vähäisemmissä määrin. Ulkoasiainministeriön lähialueyhteistyön määrärahakehys ulottuu vuoteen 2009 saakka, vaikka määrärahan kehys onkin laskeva. *Sikäli kun on tarpeen edelleen tukea inkerinsuomalaisten olosuhteita Venäjällä, työministeriö on valmis hakemaan lähialueyhteistyövaroja tähän tarkoitukseen.* Työministeriö tulee huomioimaan Venäjällä asuvat inkerinsuomalaiset myös omassa lähialueyhteistyöstrategian uudistusprosessissa.
- Varapuhemies Toivo Kabanen sekä Inkerinsuomalaisten liiton puheenjohtaja Vladimir Kokko ovat neuvotelleet asiasta työministeriön kanssa.

23. Ulkosuomalaisjärjestöjen kirjastovastaavien koulutus

- Ulkosuomalaisparlamentin istunto neuvoo kirjastonhoidon koulutuksesta kiinnostuneita järjestöjä ottamaan suoraan yhteyttä alan koulutusta antaviin oppilaitoksiin. Ei toimenpiteitä USP:n osalta.

24. Opetuskirjoja ulkosuomalaisjärjestöille

- Opetushallituksen tuki Suomi-kouluille sisältää oppimateriaaleista aiheutuvat kulut. Suomi-Seuran lahjoituskirjat eivät voi olla Suomi-koulujen opettajien opetuskirjoja. Samaan asiaan ei voi siis saada kahteen kertaan valtionapua.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN SÄÄNTÖJÄ KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

25. Yhteisöjen yhteystiedot, yhteydenpito ja USP rekisteri

- Sihteeristö toivoo, että yhteisöt aktiivisesti ilmoittavat muuttuneista yhteystiedoistaan – erityisesti sähköpostiosoitteiden muutoksista!
- USP:n sivuilta poistui syksyn 2006 sivuston teknisen muutoksen takia lista USP:n alueyhteisöistä.

26. Varapuhemiesten toimikauden rajoittaminen

- Ulkosuomalaisparlamentti esittää suosituksena, että sama henkilö toimii varapuhemiehenä yhtäjaksoisesti korkeintaan kolme istuntokautta ja että asian jatkokäsittely siirretään USP:n puheenmiehistölle käsiteltäväksi seuraavassa USP:n täysistunnossa.
- *Puhemiehistö päätti, että päätöslauselma on suositus.*

27 a) USP:n aluekokousten tehtävät tulee määritellä myös säännöissä ja varapuhemiesten valintamenettelyä on selkiytettävä

- aluekokouksia kehoitetaan suorittamaan varapuhemiehen ja varahenkilön valinta hyvissä ajoin.

27. b) Pysyvän terveys-, sairaus- ja vammaisvaliokunnan perustaminen.

- Ulkosuomalaisparlamentti esittää, että erityiselle terveys-, sairaus- ja vammaisvaliokunnan perustamiselle ei toistaiseksi vielä ole tarvetta. Sen sijaan valiokunta siirtää puhemiehistön harkittavaksi, pitäisikö sosiaalivaliokunnan nimi muuttaa sosiaali- ja terveysvaliokunnaksi. *Puhemiehistö päätti, että nimen muuttaminen voisi olla perusteltua ja että asia voidaan ottaa esille/käsittelyyn vuoden 2007 istunnossa.*

28. Osallistumistodistus

- USP:n edustajien on mahdollista pyytää sihteeristöltä todistus USP:n istuntoon osallistumisesta.

SOSIAALIASIOITA KÄSITTELEVÄT PÄÄTÖSLAUSELMAT**29. Lasten huoltajuuskysymykset**

- Ulkoasiainministeriö ilmoittaa lausunnossaan, että UM *pyrkii osaltaan edistämään*, että mahdollisimman monet maat ratifioivat kansainväliset sopimukset lasten oikeuksista ja vanhempainvastuusta.

30. Etu-ovi ohjelma ulkosuomalaisten näkövammaisten käyttöön

- Toiminnan saaminen ulkomaille vaatisi paljon erityistoimenpiteitä niin lainsäädännöllisesti kuin myös ohjelman toteuttamisen ja ylläpidon osalta, mikä tällä hetkellä estää ohjelman saatavuuden ulkomaille. Ulkosuomalaisparlamentti velvoittaa puhemiehistöä käymään neuvotteluja NKL:n kanssa elektronisen lukuohjelman saamiseksi ulkosuomalaisten käyttöön.
- Tilanne: NKL:n on otettu alustavasti yhteyttä, vastausta odotellaan.

31. Lisää kirkollisia palveluja ja ekumeniaa

- Puhemiehistö edisti päätöslauselmia 31,32,33,42 ja 48 puhemiehistön tapaamisessa Kirkkohallituksen edustajien kanssa 9.5.2006. Läsnä olivat Marja-Liisa Laihiala (ulkomaalaistyö), Matti Repo (ekumenia), Jan Edström (ekumenia), Martti Esko (perheasiat) ja Ilkka Mäkelä (ulkosuomalaistyö).
- Puhemiehistö esitti Päivi Oksi-Walterin johdolla miten ensisijaista ulkosuomalaistyössä on äidinkielellä saatava apu ja tukiverkosto. Toivottiin, että kirkko aktiivisesti kehittäisi toimintamalleja ulkosuomalaistyölle perinteisen kirkollisen työn ohella. Huomautettiin, että maissa, joissa on vähän suomalaisia, tarvitaan myös kirkollista työtä, jumalanpalveluksia jne. ainakin joitakin kertoja vuodessa.

32. Tukimuotoja monikulttuurisille pariskunnille ja perheille

- Keski-Euroopan alueen varapuhemies Päivi Oksi-Walter toimitti syyskuussa 2006 Kirkkohallitukseen Kirkon Ulkoasiain Neuvosto (KUN) aloitteen työryhmän perustamisesta suunnittelemaan, kehittämään ja toteuttamaan perhetyötä ulkosuomalaisten keskuudessa (ks. puhemiehistön neuvottelu Kirkkohallituksessa toukokuussa, PL 31). Aloite hyväksyttiin ja työryhmä on perustettu ja ulkopuolisia asiantuntijoita kuullaan tarpeen mukaan (mm Päivi Oksi-Walter on ollut siellä syksyllä 2006 neuvottelemassa).
- Kirkkohallituksen alaisen Perheasiain yksikön ja Ulkoasiain toimiston kanssa yhteistyössä ollaan suunnittelemassa parisuhdekoulutuksen "Virtaa välillämme" laajentamista ulkosuomalaistyöhön; ensimmäinen koulutusviikonloppu järjestetään Saksassa syksyllä-07, tarkoituksena on kehittää malli, jota voidaan toteuttaa eri maissa ulkosuomalaisten keskuudessa, siihen liittyvää koulutusmateriaalia aiotaan käänntää englanniksi ja saksaksi.
- Työryhmä on kehittämässä myös muita aloitteita.

- Merimieskirkko on toteutti vuosina 2003 - 2006 Benelux-maiden perhetyön projektia, josta saatiin hyviä kokemuksia. Syyskokouksessaan 2005 puhemieshistö lisäsi Benelux-maiden perhetyön jatkoprojektin tukemisen USP:n keihäänkärkiin. USP lähetti lausunnon RAY:lle, jossa tuettiin projektin jatkon raha-anomushakemusta. RAY myönsi jatkoprojektille avustuksen vuosille 2007-2009. Projekti alkaa syksyllä 2007 ja tullaan hallinnoimaan Lontoon Merimieskirkosta käsin.
- Merimieskirkko on myös julkaissut Ulkosuomalaisen kriisioppaan.

33. Monikulttuurisen avioliiton opas/tiedote, tutkimusta ja asiantuntijoiden koulutusta

- yksittäistä opaskirjaa ei ole tekeillä, mutta syksyllä-07 julkaistaan kirja "Monikulttuurinen perhe", kustantaja Arkki, jossa myös käsitellään oppaaseen liittyviä asioita

34. Sairausvakuutus Euroopan ulkopuolella asuville suomalaisille

- Lausunnon antaja: Sosiaali- ja terveysministeriö: Ranskan mallin mukainen järjestelmä, jossa julkisiin terveyspalveluihin on oikeus vakuutuksen maksamisen perusteella, *ei ole sovittavissa Suomen nykyisen kaksijakoisen (kuntien valtionosuus ja sairaanhoitokorvaukset) terveydenhuoltojärjestelmään ja sen peruseriaatteisiin*

35. Asianajajan esteellisyys

- henkilön tulee itse selvittää lailliset oikeutensa.

36. Erilainen verotus pelkäästään sen johdosta, ettei verovelvollinen asu Suomessa

- Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa sihteeristöä tiedottamaan enemmän Suomen verotuksesta ja sitä koskevista muutoksista, jotta ulkomailla asuvat suomalaiset tietäisivät paremmin heitä koskevista veroasioista.
- ks PL 40.

37. Ikään ja invaliditeettiin perustuvat alennukset Suomen joukkoliikennevälineissä

- Pääsääntöisesti vanhuuseläkeikäisille myönnetään Suomessa alennukset joukkoliikennevälineissä kansalaisuuteen katsomatta.
- Työkyvyttömyyseläkkeiden ja invaliditeettiin perustuvien eläkkeiden osalta tulee selvittää mahdollisuudet ulkomaisten eläketodistusten hyväksymistä Suomessa alennusta saadakseen.
- Ulkoasianministeriö on luvannut selvittää ulkomailla olevien edustustojen mahdollisuuksista vahvistaa kyseessä olevan maan eläke- ja invaliditeettipäätöksiä myöntävät vastaavat instituutiot.

SENIORIASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

38. Teoreettinen eläke

- Lausunnon antaja: Sosiaali- ja terveysministeriö: Ministeriö puoltaa ja *saattaa päätöslauselman Eläketurvakeskuksen ja Kansaneläkelaitoksen tietoon.*

39. Sairausvakuutusmaksun periminen ulkomaisesta eläkkeestä

- Euroopan yhteisöjen tuomioistuimien on antanut 18.7.2006 asiassa C-50/05 tuomion ja Korkein hallinto-oikeus on 27.12.2006 antanut ratkaisun KHO 2006:99, joka koskee Ruotsista saadun eläketulon sisällyttämistä sairausvakuutusmaksun määräytymisperusteeseen. Ratkaisun mukaan Euroopan yhteisöjen lainsäädäntö on esteenä sille, että toisesta jäsenvaltiosta saatu eläke otetaan huomioon sairausvakuutusmaksua määrättäessä, mikäli toisessa jäsenvaltiossa on jo suoritettu vastaavia maksuja.
- Päätöksen mukaan henkilön tulisi itse osoittaa/todistaa, että hän on todellisuudessa jo aikaisemmin maksanut Ruotsissa sairausvakuutusmaksua tai hänen Ruotsista saamastaan eläkkeestä olisi jo pidätetty sairausvakuutusmaksu.

- Sihteeristö on pyytänyt 29.1.07 sosiaali- ja terveysministeriön lausuntoa, siitä minkälainen todistus tai asiakirja hyväksytään todistamaan paluumuuttajaeläkeläisen osallistuminen sairausvakuutuksensa rahoitukseen Ruotsissa.
- Asia saatettu Suomen Ruotsin suurlähettilään tietoon 30.1.2007.
- Suomen Verohallitus tiedottaa 5.2.2007, että
  - Ruotsista eläkettä saavien sairausvakuutusmaksua koskevassa asiassa odotetaan lisäselvitystä Ruotsista
  - Viimeaikaisen oikeuskäytännön mukaan Suomessa perittävän sairausvakuutusmaksun määrittämiseen Ruotsin eläkkeestä voi vaikuttaa se, onko vastaavia maksuja maksettu jo Ruotsissa.
  - Verohallitus hankkii lisäselvitystä siitä, onko Ruotsissa maksettu vastaavia sairausvakuutusmaksuja ja onko niillä tarkoitus kattaa vakuutetun eläkeaikaisia kustannuksia.
  - Ruotsista eläkettä saavien ei tarvitse toimia oman sairausvakuutusmaksunsa suhteen juuri nyt. Kannattaa odottaa viranomaisten ohjausta. Verohallitus tiedottaa asiasta uudelleen.
- USP seuraa tilannetta.

40. Ulkomaille maksettavien eläkkeiden verotus (Päätöslauselma 5/2000, 28/2002, 40/2005)

- Ulkosuomalaisten eläkkeiden verotus aleni, kun lähdeverosta luovuttiin vuoden 2006 alusta ja siirryttiin progressiiviseen verotukseen. Puhemiehistö ja sihteeristö ovat aktiivisesti seuranneet ja tutkineet uuteen verotuskäytäntöön siirtymisestä aiheutuneita hyötyjä ja haittoja. Puhemiehistö tapasi toukokuussa 2006 toisen valtionvarainministeri Ulla-Maj Wideroosin sekä oli keskustelemassa eduskunnan valtionvarainvaliokunnan verojaoston kanssa asiasta. Tapaamisissa kiitettiin uudistuksesta, mutta tuotiin myös esille kysymyksiä ja ongelmia joidenkin maiden verotuskäytännöissä.
- Verohallinnon ohjeistuksen mukaan EU-maissa asuvat eläkkeensaajat, jotka saavat kaikki tai lähes kaikki tulonsa Suomesta, voivat hakea ulkomaille maksetuista eläkkeistä perittyjä lähdeveroja palautettavaksi Verohallinnon lomakkeella 6203. Lähdeveron palautusta voi hakea viideltä edelliseltä verovuodelta. Palautettava määrä on se osa lähdeveroa, joka ylittää Suomessa asuvien eläkkeistä perityn veron. Hakemus Suomen lähdeveron palauttamiseksi ja sen täyttöohjeet ovat tulostettavissa Verohallinnon Internetsivuilta www.vero.fi. Lomakkeita ja lisätietoja saa myös Pääkaupunkiseudun verotoimistosta, P.O. Box 400, 00052 Vero, Finland ja Suomi-Seuran neuvontapalveluista, info@suomi-seura.fi.

41. Suomen ja Australian välinen sosiaaliturvasopimus eläkkeiden maksamisesta

- USP on pyrkinyt edistämään Suomen ja Australian välisen sosiaaliturvasopimuksen syntymistä sosiaali- ja terveysministeri Tuula Haataisen (sd) ja ministeriön edustajien tapaamisessa 22.11.2006. USP:n toivomuksesta STM pyysi Suomen Australian suurlähettiläs Glen Lindholmia avustamaan neuvottelujen uudelleen käynnistämistä. Lisäksi asiaa on pyritty samaan Tasavallan Presidentti Tarja Halosen Australian valtiovierailun (helmikuussa 2007) agendalle. USP lähetti 24.1.07 asiasta vetoituksen myös Australiaan asiasta vastaavalle ministerille Mal Broughille. USP on 9.2.07 saanut tiedon, että Australia on ilmoittanut halukkuutensa jatkaa neuvotteluja ja he tulevat lähettämään edustajan Suomeen lähiaikoina. USP:n saaman tiedon mukaan neuvotteluista odotetaan kuitenkin hankalia.

42. Ulkosuomalaisvanhusten parissa tehtävä tutkimustyö

- Siirtolaisuusinstituutti on hakenut rahaa ulkosuomalaisvanhusten parissa tehtävään tutkimustyöhön. Valitettavasti ponnisteluista huolimatta rahaa ei ole myönnetty.
- Susema (suomalaiset seniorit maailmalla) – työryhmä ja istunnon yhteydessä järjestettävä Senioriseminaari kuitenkin tukevat omalta osaltaan tämän aloitteen edistämistä. Seuraavaan seminaariin 7.9. kerätään tietoa ulkosuomalaisien seniorien tilanteesta ja tulevista haasteista. Selvitystä varten on pyydetty alueita nimeämään yhteyshenkilö, joka kartoittaa alueen tilanteen tehtyjen kysymysten pohjalta.

(PL 42 jatkuu)

- Joissakin maissa on valtionhallinnon tms. toimesta tehty paikallisesti suomalaisseniorien tilannekartoituksia. Esimerkiksi Socialstyrelsen on tutkinut suomalaisvanhusten tilannetta Ruotsissa.

43. Suomenkielistä hoitoa ulkosuomalaisvanhuksille

- Ulkosuomalaisparlamentti päätti olla ottamatta kantaa aloitteeseen, koska aloitteet 44. ja 48. ovat sisällöltään vastaavia ja vastaavat päätöslauselmissaan aloitteen 43. sisältöön.

44. Ulkosuomalaisyhdistysten ja terveydenhoito-oppilaitosten yhteistyön kehittäminen

- Aikaisempien ulkosuomalaisparlamentin päätöslauselman pohjalta (44/2002) vuoden 2004 alusta Suomi-Seura ry käynnisti sosiaali- ja terveydenhoitoalan (AMK) harjoitteluohjelman yhteistyössä kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO:n kanssa. Tähän mennessä harjoittelijat ovat sijoittuneet maailmalla toimiviin Suomi-koteihin. Harjoitteluohjelma toimii erinomaisesti.
- Vuoden 2006 aikana sosiaali- ja terveydenhoitoalan opiskelijoita (ammattikorkeakoulutaso) on ollut 36 nuorta harjoittelijana Suomi-kodeissa Australiassa, Kanadassa, USA:ssa ja Venäjällä. Vuonna 2005 ohjelmaan osallistui 15 opiskelijaa ja vuonna 2004 toteutui kuusi harjoittelua.
- Harjoitteluohjelmalle on myönnetty rahoitus opetusministeriöltä kaudelle 2007-2009. Rahaa on budjetoitu 60 000 euroa/vuosi. Harjoitteluun voivat hakea vai ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveydenhoitoalan opiskelijat. Koska rahoitus tulee opetusministeriön korkeakouluyksiköltä, tällä rahoitusmallilla ei ole mahdollista ottaa mukaan toisen asteen terveydenhoitoalan opiskelijoita.

45. Afasia- ja aivoverenvuotopotilaiden datakuntoutusopetusohjelmat

- Parlamenttisihteeri on ollut yhteydessä Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry/Kommunikaatiokeskukseen, Suomen Afasialiittoon, Pohjoismainen apuvälineiden kehittämiskeskus NUHiin sekä Kehistysvammaliitto ry:n Tietotekniikka- ja kommunikaatiokeskus Tikoteekkiin.
- Mitään yksittäistä suomalaista avustusta tai projektia ei ole yhteispohjoismaisestikaan, jossa tällaisia ohjelmia välitettäisiin tai rahoitettaisiin suomalaisille afaatikoille.
- Ohjelmia voi vapaasti ostaa Suomesta, Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry välittää seuraavia kuntoutusohjelmia: Avita - kielellinen kuntoutusohjelma, Task-o-matic, COGNiSoft , Lexia 4. Internet: www.stroke.fi, <http://www.stroke.fi/kuntoutusohjelmat.html>, Tiedustelut ja tilaukset Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry/Kommunikaatiokeskus, Suvilinnantie 2, 20900 Turku puh. (02) 213 8274, fax (02) 213 8210, sähköposti: kommuk@stroke.fi
- Yritys, joka myy tietokoneavusteisia ohjelmia on Compaid, nettisivut: <https://www.compaid.fi/>
- USP:n tulee pohtia vielä mistä voisi saada rahoitusta tällaisten ohjelmien hankkimiseen? Ruotsissa: kunta, afasialiitto, Hjälpmedelinstitutet, Afasialiiton Prova På Rum? (<http://www.afasi.se>)

46. Ikäihmisille äänitallenteita

- Ulkosuomalaisparlamentti toteaa, että ikäihmisille suunnattujen ja sopivien suomalaisten tallenteiden tarjonta on jo niin laajaa, ettei uuden tallenteen tuottaminen ole tarkoituksenmukaista.

47. Ruotsin työmarkkinasopimukseen perustuvien eläkkeiden vaikutus Suomen kansaneläkkeisiin

ks PL 39 ja 40.

48. Ulkosuomalaisseniorityön yhdyshenkilöt

- ks. myös PL 42: Seuraavaa senioriseminaaria varten kaikilta alueilta on pyydetty nimeämään oma senioriyhdyshenkilö.
- ja Suomi-kotien harjoitteluohjelma toimii (ks PL 44).

KANSALAIUUSASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

49. Ulkosuomalaisen kaksoiskansalaisuusilmoitus Suomessa käynnin yhteydessä

- Sisäasiainministeriön lausunto: Säännöksen tarkoituksena on taata Ulkomaalaisvirastolle ratkaisun tekijänä riittävä luotettavuus kansalaisilmoituksen liitteinä olevista ulkomaisista asiakirjoista. Kansalaisilmoitus on tarkoituksenmukaisinta panna vireille paikallisessa edustustossa, koska esimerkiksi liiteasiakirjojen asianmukaisuus on siellä helpoiten todettavissa.

50. Kansalaisuus myös isovanhempien suomalaisuuden perusteella

- Sisäasiainministeriön lausunto: ”Ei puolla. Kansalaisilmoitusten käsittely vaikeutuisi huomattavasti, ilmoituksia tulisi runsaasti vireille puutteellisina ja järjestelmän väärinkäyttömahdollisuudet helpottuisivat.”

51. Inkerinsuomalaisten suomalaisen syntyperän käsittely

- Sisäasiainministeriön lausunto 31.1.2006: Ulkomaalaislain mukaan suomalainen syntyperä tulee osoittaa alkuperäisin asiakirjoin tai, jos tämä ei ole mahdollista, muutoin luotettavalla tavalla. Muut tavat ovat käsittäneet lisäselvitykset suomalaisesta syntyperästä, sukulaisten antamat selvitykset, haastattelut, Suomen viranomaisten antamat todistukset ja DNA-tutkimukset.
- Ulkomaalaislain oleskeluluvan myöntämisen edellytykseksi ei ole asetettu alkuperäisien asiakirjan esittämistä. Sisäasiainministeriö tulee kiinnittämään Ulkomaalaisviraston huomiota siihen, että *mikäli alkuperäisen asiakirjan esittäminen on käytännössä asetettu aina oleskeluluvan myöntämisen edellytykseksi, käytäntö ei ole sopusoinnussa ulkomaalaislain säännöksen eikä lainsäätäjän tarkoituksen kanssa.*
- Varapuhemies Toivo Kabanen on ollut yhteydessä paikalliseen edustuston henkilökuntaan, jossa ovat todenneet, että ohjeet on annettu ylhäältä, ja että heidän tulee niitä ohjeita noudattaa.
- Sihteeristö tulee olemaan yhteydessä sekä ulkomaalaisvirastoon että sisäasiainministeriöön asian selvittämiseksi. Asia otettaneen esille myös seuraavassa puhemiehistön kokouksessa 23.-24.4.2007.

52. Kansalaisuusilmoitusmaksun hinta

- Suomen uusi kansalaisuuslaki tuli voimaan 1.6.2003. Sen johdosta entinen Suomen kansalainen voi nyt ilmoituksesta saada Suomen kansalaisuuden. Kansalaisuuden voi saada myös sekä nykyisen että entisen Suomen kansalaisen jälkeläinen. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 31.5.2008. USP on osallistunut aktiivisesti kaksoiskansalaisuutta koskevaan tiedottamiseen.
- Kaikkiaan 8 198 entistä Suomen kansalaista ja heidän jälkeläistään on lain voimassa ollessa 1.6.2003 - 31.12.2006 tehnyt ilmoituksen saadakseen Suomen kansalaisuuden. Kansalaisuus on myönnetty 7 594 henkilölle. (Osa käsittelyistä kesken, osa rauennut ja osasta on tullut kielteinen päätös.)
- Puhemiehistö ja sihteeristö ovat tehneet voimakkaasti töitä kansalaisuusilmoitusmaksun alentamiseksi. Sisäasiainministeriö ilmoitti kuitenkin lausunnossaan 31.1.2006, että ”Kansalaisuusilmoitusmaksun hinta 240 päätettiin pitää ennallaan, *vaikka se on omakustannusarvoa alhaisempi.*”
- Ulkosuomalaisparlamentin puhemiehistön vetosi kuitenkin 6.11.2006 sisäasiainministeriöön, että Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlan kunniaksi Suomen kansalaisuuden menettäneet sotaveteraanit saisivat kansalaisuuden takaisin maksutta. Vetoimuksen johdosta sisäasiainministeriö muutti asetusta Ulkomaalaisviraston suoritteiden maksullisuudesta siten, ettei henkilöltä, joka osoittaa osallistuneensa Suomen armeijassa vuosina 1939-1945 kutsuttuna, määrättynä tai vapaaehtoisena Suomen sotiin, peritä maksua kansalaisuusilmoituksen käsittelystä. Asetusmuutos tuli voimaan 1.1.2007.

53. Kansalaisuusilmoitusmaksun erotus

USP toteaa, ettei aloite anna aiheutta toimenpiteisiin.

TIEDOTUSASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT**54. Venäjänkielinen palsta Suomen Siltaan**

- Tämä ei ole valitettavasti taloudellisesti mahdollista, koska työministeriö on leikannut Suomen-Sillan tukea.

55. Ulkosuomalaislehtien ja nettisivujen hyväksikäyttö ja tukeminen

- Sihteeristö ja puhemiehistö ovat ottaneet ulkosuomalaislehdistöjen tuen esille ajaessaan ylipäänsä Suomi-Seura ry:n ja Suomi-Seuran kautta maksettavien valtionapujen lisäämistä tai pitämisenä ennallaan.

56. Radio Finlandin lähetykset lyhytaalloilla

- YLE:n hallintoneuvosto päätti 6.6.2006 lakkauttaa Porin lyhyt- ja keskiaaltolähetykset vuoden vaihteessa. Ulkosuomalaisparlamentti ja Suomi-Seura ry ovat saaneet asiasta runsaasti palautetta. USP teki vuosia työtä tämän päätöksen estämiseksi, valitettavasti onnistumatta. Työtä asian puolesta tehtiin runsaasti vuosina 2004, 2005 ja 2006. Järjestettiin vetoomuskampanja, puhemiehistö tapasi kansanedustajia ja YLE:n hallintoneuvoston jäseniä ja YLE:n pääjohtajan. Kirjeitä, vetoomuksia, yleisönosastonkirjoituksia ja päätöslausemia tehtiin.
- Vaikka Ulkosuomalaispoliittinen ohjelma hyväksyttiin hallituksessa viikkoa ennen 6.6. tehtyä päätöstä, ei silläkään ollut vaikutusta YLE:n hallintoneuvostoon. Vielä tänä syksynä, vaikka päätöskään tehtiin jo, kirjoitimme Helsingin Sanomien yleisönosastolle, Paula Selenius kävi radio-ohjelmassa puhumassa asian puolesta ja lähetimme vetoomukset vielä kerran YLE:n hallintoneuvostolle ja YLE:n hallituksen puheenjohtajalle. Lisäksi Keski-Euroopasta lähetettiin vielä oma vetoomus asian puolesta ennen vuoden vaihdetta.
- Liikenne- ja viestintäministeriö on vastannut Keski-Euroopan vetoomukseen asiasta 2.2.2007. Vastaus: Yleisradiosta annettu laki 1380/1993: yhtiöstä vastaavat yhtiön hallintoelimet, jotka toimivat suoraan eduskunnan vastuulla ja valvonnassa. Eli YLE:n julkisen palvelun järjestämiseen liittyvistä ratkaisuista vastaavat YLE:n hallintoelimet - ei liikenne- ja viestintäministeriö.
- Kansanedustaja Pertti Hemmilä (kok) on tehnyt asiasta kaksikin kirjallista kysymystä eduskunnassa. (Pertti Hemmilän kirjallinen kysymys 1047/2006.) Se on lähetetty liikenne- ja viestintäministeriölle 15.1.2007.
- Suosittelemme kirjeen tai sähköpostin lähettämistä tai soittamista YLE:n hallintoneuvoston jäsenille ja YLE:en, esimerkiksi seuraaville: kansanedustaja Mika Lintilä (YLE:n hallintoneuvoston puheenjohtaja) kansanedustaja Pertti Hemmilä, kansanedustaja Liisa Jaakonsaari, YLE:n pääjohtaja Mikael Jungner ja YLE:n radio-ohjelmajohtaja Heikki Peltonen. Yleisradion yhteystiedot ovat: Yleisradio Oy, PL 64, 00024 YLEISRADIO, puh. +358-9-14801, sähköpostit: etunimi.sukunimi@yle.fi. Kansanedustajat: postiosoite 00102 Eduskunta, puh. +358-9-4321, sähköposti etunimi.sukunimi@eduskunta.fi
- YLE:n ulkomaanpalveluiden kyselytunnilla 19.12.06 studiossa vastasivat kuuntelijoiden kysymyksiin ohjelmajohtaja Heikki Peltonen, satelliittitekniikan asiantuntija Martti Kemppi sekä toimittaja Kaj Färm. Keskustelun voi ladata YLE Radio Finlandin nettisivuilta: <http://www.yle.fi/rfinland>.
- USP ja Suomi-Seura miettivät parhaillaan vielä keinoja asian edistämiseksi, mutta valitettavasti keinot ovat vähissä.

57. Suomi-koulujen tunnetuksi tekeminen Suomessa

- Suomi-koulujen tunnetuksi tekeminen on edistynyt siten, että Suomi-kouluja koskeva selvitys on saatu valmiiksi ja Suomi-kouluille on perustettiin syksyllä 2006 tukiyhdistys: Suomi-koulujen tuki ry, jonka puheenjohtajana toimii Suomi-koulu –selvityksen tekijä Maila Eichhorn. Suomi-Seura ry on yhdistyksen yksi perustajajäsen. Yhdistyksen virallinen rekisteröinti on käsittelyssä parhaillaan.
- Suomi-koulujen tuki ry on maailmalla toimivien Suomi-koulujen yhdysside. Se koordinoi opetustyötä ja toimii tiedonvälittäjänä, informoi kouluja ajankohtaisesta opetusmateriaalista, ylläpitää yhteyksiä valtionhallintoon ja yhteistyötahoihin, toimii yhtenä asiantuntijana Suomi-koulujen kehittämiseen liittyvissä asioissa. Suomi-koulujen tuki ry:hyn voi liittyä jokainen koulujen työtä kannattava henkilö, yritys tai yhteisö. Yhdistykselle on suunnitteilla omat nettisivut, jos/kun rahoitusta niiden tekemiseen saadaan.
- Katso myös päätöslauselmat 1 ja 2 puhemieshistön ja sihteeristön tapaamisista.

58. Ohjevihkonen ulkosuomalaisille verotus- ja oikeusasioista

- Ulkosuomalaisparlamentti kehottaa ulkosuomalaisia hakemaan tietoa muun muassa perintö-, eläke- ja verotusasioista esimerkiksi internetin ja Suomi-Seura ry:n neuvontapalvelun avulla tai pyytämään materiaalia kyseisiltä viranomaisilta.
- Valitettavasti yhden kattavan oppaan tekeminen on mahdotonta, koska jokainen ulkosuomalainen on kahden eri maan lainsäädännön alainen ja ulkosuomalaisia asuu niin monissa maailma maissa. Lisäksi lainsäädäntö muuttuu jatkuvasti.

ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN TALOUSASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

59. Tilit ja budjetti talousvaliokunnalle

- Suomi-Seura ry jatkaa ulkosuomalaisparlamentin tukemista ja esittää vastaisuudessaakin selvityksen parlamentin menoista talousvaliokunnalle ja puhemieshistölle.
- Varapuhemiesten lentomatkakulut korvataan edullisimman matkustusluokan mukaisina.

60. Ulkosuomalaisparlamentin rahaston perustaminen

- USP ei esitä rahaston perustamista.

61. Tukea kokoontumistiloihin

- Suomi-Seura jakaa ulkosuomalaisjärjestöille kahdesti vuodessa apurahoja, joiden käyttökohteet ja perusteet on nähtävillä seuran sivuilla internetissä. Seura avustaa vuosittain lähes kahtasataa ulkosuomalaisjärjestöjen hanketta. Apurahat ovat pienehköjä, sadasta eurosta muutamaan sataan euroon. Toimintamenoihin avustuksia ei myönnetä.

POLIITTISIA JA VIRALLISIA ASIOITA KOSKEVAT PÄÄTÖSLAUSELMAT

62. Euroopan parlamenttivaalien äänioikeusilmoitus ajoissa ulkosuomalaisille ja

- Oikeusministeriön lausunto: Äänestysilmoituskortin toimittaminen ulkosuomalaiselle kolme kuukautta ennen ulkomaan ennakköäänestystä *ei ole käytännössä teknisesti mahdollista*.

63. EU:n yhteinen äänioikeusrekisteri

- Oikeusministeriön lausunto: Siltä osin kuin EU:n vaalisäädöksestä ei muuta johdu, vaalit toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa kansallisten säännösten mukaan. Hanketta EU:n yhteiseksi äänioikeusrekisteriksi ei ole vireillä.

64. Ulkosuomalaisten äänestysmahdollisuuksien kehittäminen äänestysvilkkauksen parantamiseksi (Päätöslauselma 31/2000, 68/2002 ja 64/2005)

- USP on ponnistellut voimakkaasti kirjeäänestyksen saamiseksi ulkosuomalaisille. USP:n puhemiehistö tapasi syksyllä 2006 oikeusministeri Leena Luhtasen ja eduskunnan perustuslakivaliokunnan jäseniä asian edistämiseksi.
- Oikeusministeriössä on tehty selvitys ulkosuomalaisten äänestysvilkkauksen nostamiseksi, jossa on mm. selvitetty muiden maiden käytäntöjä kirjeäänestyksen järjestämisessä
- Oikeusministeriö ehdottaa 30.1.2007, että hallitusohjelmaan otetaan seuraava maininta: *"Hallitus selvittää ulkosuomalaisten äänestysmahdollisuuksien parantamista"*. Ehdotuksessa tuodaan esille, että "Ulko-Suomalaisparlamentti on useaan otteeseen esittänyt, että ulkosuomalaisille sallittaisiin kirjeäänestys" ja että "USP on ehdottanut Ruotsin mallin mukaisen kirjeäänestyksen käyttöönottoa."
- Puhemies Paasio, toiminnanjohtaja Selenius ja parlamenttisihteeri Gröhn tapasivat 2.2.07 eduskuntaryhmien puheenjohtajia. Ehdotus: että tulevaan hallitusohjelmaan saataisiin maininta, että ulkosuomalaisten äänestysvilkkautta pyritään tulevan hallituskauden aikana nostamaan kirjeäänestyksen avulla.

65. Ulkosuomalaisten ääni- ja äänestysoikeus kunnallisvaaleissa ja**66. Ulkomaille muuttavan Suomen kansalaisen muuttotietojen rekisteröiminen ja vaikutus kotikuntaan**

- ei aiheuta toimenpiteitä

67. Autojen katsastuksen hyväksyminen Euroopan unionin jäsenmaiden välillä

- Ajoneuvohallintokeskuksen lausunto: Jäsenvaltioissa on omat kansalliset rekisteröinti- ja katsastusjärjestelmänsä.
- Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto: Euroopan yhteisön antama direktiivi 96/96/EY määrää, että katsaus suoritetaan siinä valtiossa, jossa ajoneuvo on rekisteröity. Joitakin vuosia sitten EY:n komission kokouksessa selvitettiin mahdollisuutta tunnustaa muissa jäsenvaltioissa suoritettu katsastus. Enemmistö jäsenmaista vastusti toisessa jäsenmaassa suoritettua määräaikaikatsauksen nykyistä laajempaa tunnustamista. Näin ollen katsauksen vastavuoroista tunnustamista koskeviin säännöksiin ei ole odotettavissa muutoksia. Euroopan yhteisön komission jo käynnistämät toimenpiteet kuitenkin luovat edellytyksiä määräaikaikatsausten nykyistä laajemmalle tunnustamiselle jäsenmaissa.
- Myös ajoneuvotekniikan kehitys ja valmisteilla oleva ajoneuvojen tyyppihyväksyntää koskeva uusi direktiivi edesauttavat tässä asiassa.

68. Muuttoautojen säädökset ja 69. Muuttoautojen verotuskohtelu

- Tullihallituksen lausunto: Eivät ota kantaa ehdotukseen kotimaassa vaadittavaan oleskeluaikaan eivätkä EU:n direktiivin 83/183/ETY sovellettavuuteen.
- Valtiovarainministeriön lausunto: EY-tuomioistuimien on asiassa C-365/02 todennut, että Suomen autovero ei kuulu lainkaan 83/183/ETY direktiivin soveltamisalaan. Ulko-Suomalaisparlamentin ehdotus voisi johtaa keinotteluun veroalennukseen oikeutettujen ajoneuvojen tuomiseksi maahan, aiheuttaisi eriarvoisuutta autoilijoiden kesken sekä merkitsisi auton hankinnan siirtymistä niihin jäsenvaltioihin, joissa ei ole autoveron kaltaisia veroja. Valtiovarainministeriö ei pidä ehdotusta perusteltuna.

70. Ulkosuomalaisen Suomessa omistaman auton rekisteröinti ja ajoneuvoveron maksaminen

- Valtiovarainministeriön lausunto: Käytännössä kaikissa tapauksissa ajoneuvon omistaja ei ilmoita ajoneuvolle Suomessa asuvaa haltijaa. Vero kannetaan tällaisissa tilanteissa ajoneuvon omistajalta. Ajoneuvohallintokeskuksen tekemä postituspalvelusopimus ei kata postitusta ulkomaille. Pyydettyessä verolipun voi ulkomaille pyytää sähköpostitse, faksitse taikka kirjeitse.

(PL 70 jatkuu)

- VM lausunto: Lisäksi ulkomailla oleskelevan on mahdollisuus käyttää ajoneuvoveron maksamiseen suoraveloitusta. Verolippua varten voi Ajoneuvohallintokeskukseen myös aina ilmoittaa Suomessa olevan laskutusosoitteen. Osoite voi olla muun kuin verovelvollisen. Ajoneuvohallintokeskus kehittää järjestelmiään lähivuosina. Tässä yhteydessä on suunniteltu otettavaksi käyttöön sähköinen laskutus vaihtoehtona perinteiselle paperiselle verolipulle.
- Ajoneuvohallintokeskuksen lausunto: Eivät puolla. Kansainväliset tieliikennesopimukset pitävät lähtökohtana sitä, että ajoneuvo pitää rekisteröidä siinä maassa missä sitä käytetään. Jos ajoneuvoa ei voida yhdistää rekisteröintivaltiossa ajoneuvoa käyttävään omistajaan tai haltijaan, aiheutuisi tästä useita ongelmia, mm. liikennevalvontaan, liikenneturvallisuustyöhön, pysäköinnin valvontaan, omistusoikeuden suojaan ja vakuutuksen/vahingon korvaamiseen. Ajoneuvoverotuksen kohdalla lausuntopyyntö on sama kuin Valtiovarainministeriön.
- Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto: Toteavat samoin kuin yllä olevat.

71. Biometriset passit helpommin ja halvemmalla ulkosuomalaisille

Biometrinen passien käyttöönotto 21.8.2006

- Uusien biometrinen passien käyttöönoton (21.8.2006) myötä passien hakeminen on ulkomailla mahdollista vain suurlähetystöistä ja lähetettyjen konsulien virastoista (konsulaateista). Passia ei voi enää hakea kunniakonsulaatista. Erityisesti isoissa maissa tämä hankaloittaa ulkosuomalaisten mahdollisuuksia hakea Suomen passia. Puhemiestistö tapasi toukokuun 2006 kokouksessa sekä ulkoasianministeriön edustajia että sisäasiainministeriön poliisiosaston edustajia selvittääkseen biometrinen passien myöntämiseen liittyviä käytäntöjä.
- USP pyrki vuoden 2006 aikana edistämään biometrinen passien antamiseen tarvittavien laitteistojen saamista myös sellaisiin kunniakonsulaatteihin, joiden alueella asuu paljon ulkosuomalaisia ja jotka ovat myöntäneet runsaasti passeja aikaisemmin. Sihteeristö on ollut asiasta yhteydessä sekä eri maiden suurlähetystöihin, ulkoasianministeriöön sekä avustanut Kansanedustaja Klaus Hellbergiä tekemään asiasta talousarvioaloitteen eduskunnassa 22.9.2006 (TAA 143/2006).
- Vuoden 2007 alusta ulkomaanedustusta haettavan passin hinta on 90 euroa, pikapassi 110 euroa, expresspassi ja väliaikainen passi 135 euroa.

72. Oleskelulupamaksujen korkea hinta

- ei lausuntoa, ei toimenpiteitä toistaiseksi.

73. Kriisitilanne ja siihen varautuminen ulkomailla

- Ulkoasiainministeriön lausunto: Ulkoasiainministeriö ja Suomen ulkomaanedustustot pyrkivät määrätietoisesti tehostamaan tiedonkulkua ja yhteistyötä paikallisten suomalaisyhteisöjen kanssa. Avainasemassa yhteydenpidon kannalta on juuri se, että suomalaiset ilmoittavat yhteystietonsa paikalliselle edustustolle.

INTERNET:

Vuoden 2006 aikana USP:n nettisivustoja www.usp.fi uudistettiin sekä teknisesti että sisällöllisesti. Sivuilta löytyy nyt tietoa ulkosuomalaisille (tietoa mm. kaksoiskansalaisuudesta ja vaaleista), sekä tietoja USP:n istunnoista ja ajankohtaisista asioista.